

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

۴۷۵۰۹

۱۳۸۴ / ۸ / ۱۲

باسمه تعالی

بخشنامه بودجه سال ۱۳۸۵

مقدمه:

به خواست خداوند متعال، همزمان با شروع کار دولت نهم، بخشنامه بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور ابلاغ می‌گردد.

تهیه لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ کشور با پشتوانه عملکردها و دستاوردهای برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و همچنین با توجه به افق‌های برخاسته از چشم‌انداز ۲۰ ساله و برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور و در قالب برنامه‌های کلان دولت - ارائه شده به مجلس محترم شورای اسلامی - انجام می‌پذیرد. لذا ضروری است تمامی دستگاه‌های اجرایی در پیشنهاد بودجه سال ۱۳۸۵ خود اهداف و سیاست‌های تأکید شده در چشم‌انداز، سیاست‌های کلی و مواد قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های صادره و برنامه‌های کلان دولت در راستای عدالت گستری، مهرورزی، خدمت به بندگان خدا و پیشرفت و تعالی مادی و معنوی کشور را با بهره‌گیری از اسناد ملی توسعه فرابخشی و بخشی ذیربط مد نظر قرار دهند.

در این رهگذر، پایبندی و تعهد جمعی همه وزیران و مدیران و جامعه کارشناسی کشور، برای تحقق اولویت‌های چشم‌انداز، برنامه چهارم

توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و راهبردهای این مجموعه ضروری بوده و می‌بایست در راستای اصلاح نظام بودجه‌ریزی به روشی هدفمند و عملیاتی و در اجرای مواد ۱۲۸ و ۱۴۴ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و به منظور تحقق اهداف ذیل:

- افزایش کارایی و اثربخشی برنامه‌های دولت و افزایش پاسخگویی عمومی و ارتقای کیفیت خدمات و افزایش رضایت مردم از طریق تمرکز بر نتایج.
 - افزایش اعتماد مردم به توانایی دولت از طریق پاسخگو نمودن دستگاه‌های اجرایی در قبال دستیابی و یا عدم دستیابی به نتایج و هدف برنامه‌ها.
 - منطقی نمودن اختیارات مدیران برای اداره واحدهای تحت سرپرستی خود از طریق کنترل نتایج حاصل از برنامه‌ها.
 - تسهیل و بهبود تصمیمات درخصوص میزان اعتبارات دستگاه‌های اجرایی از طریق ارائه اطلاعات عینی‌تر در مورد دستیابی به اهداف قانونی و برقراری ارتباط مشخص میان عملکرد دستگاه‌ها و میزان اعتبارات بودجه‌ای آن.
 - استقرار نظام کنترل نتیجه و محصول به جای کنترل مراحل کار.
- اقدامات ذیل انجام گردد:
- احصاء فعالیت‌ها، نتایج و محصولات هر یک از دستگاه‌های اجرایی.
 - محاسبه قیمت تمام شده فعالیت‌ها، نتایج و محصولات متناسب با کیفیت و محل جغرافیایی مشخص.
 - تنظیم بودجه سالیانه براساس حجم فعالیت‌ها و قیمت تمام شده آنها.

- تنظیم مراحل اجرایی فعالیتها و نظارت بر حسن اجرای آنها.
 - تخصیص اعتبار متناسب با عملکرد و میزان تحقق نتایج.
- امیدواریم با لطف و عنایت خداوند متعال و پشتیبانی مردم شریف و آگاه کشور، مجموعه دولت بتواند در سال ۱۳۸۵، اجرای سیاستهای مورد نظر را در همه زمینهها تحقق بخشد.

جهت‌گیری‌ها و راهبردهای اساسی لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور

توجه به راهبردهای ذیل در برنامه‌ها و بودجه‌های پیشنهادی دستگاه‌های اجرایی و مجموعه دولت در بودجه سال ۱۳۸۵ می‌بایستی مد نظر قرار گیرد.

۱- راهبردهای اساسی توسعه امنیت انسانی و عدالت اجتماعی

- تقویت نظام جامع تأمین اجتماعی و گسترش پوشش بیمه‌های فراگیر و الزامی.
- تلاش در جهت توسعه خدمات حمایتی دولت به گروه‌های آسیب‌پذیر با تأکید بر ملاحظات منطقه‌ای.
- تشکیل و تقویت صندوق استانی مهر رضا (ع) به منظور ایجاد و گسترش اشتغال با اولویت مناطق محروم به منظور تقویت منابع مالی و سرمایه‌ای جهت گسترش اشتغال مناطق محروم.
- افزایش پوشش بیمه‌های اجتماعی با توجه خاص به روستاییان و عشایر و شاغلین شهری غیر تحت پوشش بیمه.

- توانمندسازی افراد تحت پوشش موسسات و نهادهای حمایتی برای ورود به پوشش بیمه‌ای.
- کارآمد کردن صندوق‌های بازنشستگی و تأمین اجتماعی و سودآور نمودن آنها.
- هدفمند کردن یارانه‌ها به نفع اقشار آسیب‌پذیر و ضعیف و از طریق انتقال حداقل ۲۰٪ یارانه مستقیم از دهک‌های بالا به دهک‌های پایین‌جامعه.
- توانمندسازی اقشار آسیب‌پذیر، از طریق ایجاد مشاغل مناسب برای آنان.
- حرکت به سوی توزیع عادلانه‌تر فرصت‌های شغلی و دسترسی برابر به عوامل تولید.
- حمایت از توسعه شرکت‌های تعاونی، شرکت‌های سهامی عام فراگیر و صندوق‌های قرض‌الحسنه با هدف تأمین عدالت.
- اختصاص بخشی از سهام قابل واگذاری بنگاه‌های اقتصادی دولتی به مردم با اولویت اقشار محروم به منظور تحقق عدالت و محرومیت‌زدایی و دریافت بهای سهام واگذاری شده از محل سود سالانه آن.
- ارائه طرح اصلاح قیمت خدمات دولتی برای بخش خانگی به منظور کاهش تعرفه مصرف آب، برق و گاز برای مصارف کم و افزایش آن برای مصارف بالا با هدف مدیریت تقاضا و تأمین عدالت با رعایت ماده (۲) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی.

- پیش‌بینی تمهیدات لازم برای بهبود وضع زیست فردی و اجتماعی جانبازان و معلولین.
- پیش‌بینی تمهیدات لازم برای ارتقاء کیفیت زندگی (مسکن، اشتغال و خدمات زیربنایی).
- پیش‌بینی تمهیدات لازم به منظور ارتقاء سطح معیشت شاغلین، بازنشستگان دولت و ایثارگران.
- ارتقاء سطح معیشت خانواده‌های نیازمند، بی‌سرپرست و زنان سرپرست خانوار تحت پوشش دستگاه‌های حمایتی.
- انجام اقدامات موثر در جهت کاهش فقر و حمایت از اقشار آسیب‌پذیر با توجه به سیاست عدم تمرکز (این اقدامات می‌بایستی از مناطق روستایی، محروم و دورافتاده شروع و به مناطق شهری و برخوردار گسترش یابد).
- گسترش شناسایی افراد نیازمند و تحت پوشش قرار دادن آنها.
- اتخاذ تمهیدات لازم به منظور گسترش و توسعه مشارکتهای مردمی و سازمانهای غیردولتی و موسسات خیریه در چارچوب نظام رفاه و تأمین اجتماعی و گسترش مهرورزی در جامعه.
- ساماندهی تهیه و اجرای طرحهای هادی روستایی در جهت گسترش عدالت اجتماعی در روستاها و مناطق کم‌برخوردار به نحوی که در حداقل ۱۵۰۰ روستای بالای ۱۰۰ خانوار و ۵۰۰ روستای بین ۵۰ تا ۱۰۰ خانوار، طرح هادی به اجرا در آید.
- برقراری راه ارتباطی ایمن بین روستاها و شبکه راه‌های کشور به منظور توسعه عدالت اجتماعی، اهتمام موكد در اجرای راه برای روستاهای فاقد راه (مناسب) و اجرای روکش آسفالت راه‌های

موجود روستایی به نحوی که تا پایان سال مالی ۱۳۸۵ حداقل اجرای راه روستایی نیمی از روستاهای فاقد راه (مناسب) شروع شده و حداقل یک سوم راه‌های روستایی فاقد روکش آسفالت روکش شوند.

- پیش‌بینی تمهیدات لازم به منظور آبرسانی به روستاهای فاقد آب آشامیدنی و روستاهایی که تأسیسات آنها تا ۷۰٪ تخریب و یا فرسوده شده است.

۲- راهبردهای اساسی بستر سازی برای رشد سریع اقتصادی

- مدیریت "حساب ذخیره ارزی حاصل از عواید نفت" برای برقراری ثبات در میزان استفاده از ذخایر و نیز تبدیل این دارایی به دیگر انواع ذخائر و سرمایه‌گذاری در چارچوب ماده (۱) قانون برنامه شامل رعایت سهم بخش خصوصی با اولویت توجه به اجرای پروژه‌های بزرگ و اشتغالزای اقتصادی و زیربنایی توسط بخش خصوصی در راستای اهداف برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و تعادل‌های منطقه‌ای.
- برقراری انضباط مالی و بودجه‌ای در سال ۱۳۸۵ در جهت تأمین اعتبارات هزینه‌ای دولت حتی‌المقدور از منابع غیرنفتی و ممنوعیت تأمین کسری بودجه از طریق استقراض از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سیستم بانکی در اجرای ماده (۲) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی.
- کاهش برنامه‌ریزی شده وابستگی بودجه عمومی به درآمد نفت و اختصاص درآمد نفتی به توسعه سرمایه‌گذاری در کشور.

- تخصیص منابع مالی بودجه هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای سال ۱۳۸۵ با توجه به عملکرد شاخص‌های بهره‌وری دستگاه‌های اجرایی.
- واگذاری حداقل ۲۰ درصد از منابع سرمایه‌گذاری دولت (باستثناء امور دفاعی، زیربنایی و حاکمیتی) از طریق وجوه اداره شده به بخش خصوصی به منظور حمایت از آنان.
- ممنوعیت شروع هر نوع طرح و پروژه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در سطوح ملی و استانی به استثنای امور حاکمیتی و زیربنایی و اختصاص اعتبارات طرح‌های مربوط به صورت وجوه اداره شده برای توسعه بخش غیردولتی در همان زمینه (بند «ج» ماده (۱۴۵)).
- پیشنهاد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و سرمایه‌گذاری‌های جدید بر مبنای اسناد ملی توسعه بخشی، توسعه استانی و توسعه ویژه (ماده (۱۵۵) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی).
- آغاز طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای صرفاً بر اساس گزارش‌های توجیهی فنی، اقتصادی و زیست محیطی تأیید شده و اطمینان از حصول منابع مورد نیاز برای اجرا (ماده (۳۲) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و آیین‌نامه اجرایی آن).
- ارائه برنامه ساماندهی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای هر دستگاه، باز مهندسی و بازبینی اعتبارات مورد نیاز هر طرح به

- قیمت ثابت سال ۱۳۸۴ و اولویت‌بندی طرح‌های نیمه‌تمام به گونه‌ای که حداقل ۲۰٪ از آنها با اعتبارات سال ۱۳۸۵ به اتمام برسد.
- کاهش مانده تسهیلات تکلیفی به میزان ۲۰ درصد نسبت به رقم مشابه سال ۱۳۸۴.
- کاهش بدهی دولت به سیستم بانکی از طریق بودجه عمومی دولت.
- تأمین مابه‌التفاوت قیمت خرید و فروش کالاها و خدماتی که انحصاراً توسط دولت به مردم داده می‌شود (موضوع بند «ج» ماده (۳۹) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی).
- کاهش رقم خالص وام دریافتی توسط شرکتهای دولتی (مابه‌التفاوت ارقام تسهیلات بانکی و بازپرداخت تسهیلات بانکی داخلی) حداقل به میزان ۳۰ درصد نسبت به رقم مشابه سال قبل در هر یک از بخشهای اقتصادی.
- ساماندهی، تداوم و تسهیل خصوصی‌سازی و واگذاری شرکتهای دولتی، آماده‌سازی شرکتهای برای فروش و انجام اقدامات اجرایی برای فروش سهام شرکتهای آنها.
- ممنوعیت توسعه فعالیت‌های اقتصادی و شروع سرمایه‌گذاری جدید در شرکتهای دولتی که فعالیت آنها در راستای بند «د» ماده (۷) قانون برنامه نیستند و در تعریف صدر اصل ۴۴ قانون اساسی نیز قرار ندارند.
- افزایش کارایی نیروی انسانی و ارتقاء بهره‌وری کل عوامل تولید در شرکتهای دولتی (افزایش بازده عوامل تولید).

- پیش‌بینی حداقل ۳۰ درصد از سرمایه‌گذاری‌های جدید و توسعه‌ای تمامی شرکتهای مادر تخصصی (به استثنای شرکتهایی که عامل انحصارات قانونی می‌باشند) از طریق مشارکت با بخش خصوصی و یا به صورت وجوه اداره شده.
- تأکید بر تداوم اجرا و تکمیل برنامه باز مهندسی شرکتهای دولتی و ساماندهی شرکتهای دولتی در راستای تحقق اهداف ماده (۷) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی.
- رعایت احکام بندهای «الف» و «ب» ماده (۴۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در زمینه ادغام شرکتهای، بنگاهها و شکل‌گیری شرکتهای بزرگ در مقیاس جهانی و همچنین افزایش توان رقابت‌پذیری بنگاههای فعال در زمینه ارتباطات و فناوری اطلاعات و صنایع نوین.
- سرمایه‌گذاری شرکتهای دولتی معادل حداقل یک درصد درآمد عملیاتی آنها در راستای تولید محصولات جدید، بهینه‌سازی محصولات موجود و کاهش هزینه‌های تولید و ارائه خدمات به هدف دستیابی به افزایش متوسط یک درصد در بهره‌وری.
- ارتقاء امنیت سرمایه‌گذاری و پشتیبانی از سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر به منظور افزایش میزان مشارکت بخش تعاونی و خصوصی در طرحهای سرمایه‌گذاری.
- حمایت از ایجاد و توسعه نهادهای تخصصی تأمین مالی فناوری و صنایع نوین و نهادهای مالی سرمایه‌گذاری خطرپذیر.

- منظور کردن اعتبار لازم برای پرداخت تسهیلات مناسب با سهم متقاضیان سرمایه‌گذاری در طرح‌های اشتغال‌زا و نیز قسمتی از سود و کارمزد تسهیلات مذکور در قالب وجوه اداره شده.
- تشکیل بانک توسعه استانی با استفاده از ظرفیت بانک‌های موجود کشور.
- افزایش تسهیلات ارزان برای صادرکنندگان از طریق تلفیق منابع جایزه صادراتی و منابع سیستم بانکی.
- تغییر رویکرد مناطق آزاد از وارداتی به تولیدی و صادراتی.
- تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری‌های خارجی با هدف توسعه صادرات، تحقق رشد اقتصادی و افزایش فرصت‌های شغلی.
- تقویت بخش خصوصی و تعاونی از طریق فراهم کردن فرصت‌ها و شرایط برابر با بخش دولتی و ایجاد بسترهای مناسب از طریق اعمال سیاست‌های پولی و ارزی و تجاری.
- به منظور متناسب‌سازی حجم فعالیت‌های دولتی و کاهش تصدی‌ها و افزایش مشارکت مردم در اداره امور کشور، حجم تصدی‌های اجتماعی، فرهنگی، تولیدی، خدماتی و نظایر آن که توسط دستگاه‌های اجرایی انجام می‌گردد در سال ۱۳۸۵ به نسبت سال ۱۳۸۴ حداقل ۳ درصد کاهش یابد (بند «ب» ماده (۱۴۵)).
- تلاش در جهت ارائه خدمات اجتماعی و فرهنگی که جزء تکالیف دولت است از طریق خرید خدمات از بخش غیردولتی و توسعه و مشارکت با اینگونه بخش‌ها و پیش‌بینی مکانیزم‌های لازم بودجه‌ای برای تحقق این سیاست.

- ادامه سیاست عدم تمرکز در وجوه اداره شده و کمکهای فنی و اعتباری به بخش خصوصی و تعاونی.
- تلاش برای خوداتکایی در تولید داخلی کالاهای اساسی.
- ارائه جدول دریافتهای و پرداختهای ارزی طی دوره ۸۸-۱۳۸۵.
- پیشبینی تمهیدات لازم جهت توسعه بازار سرمایه.
- ارائه طرحهای بیع متقابل تمامی دستگاههای اجرایی به همراه بودجه پیشنهادی.
- ایجاد بسترهای مناسب برای تقویت و تحکیم رقابتپذیری ملی.
- تعامل سازنده و موثر با جهان امروز و تنظیم روابط تجاری با کشورهای خارجی براساس منافع ملی.
- اعمال سیاستها و راهکارها برای توسعه صادرات غیرنفتی به منظور تأمین منابع ارزی و تقویت تولید داخلی با اولویت خدمات فنی و مهندسی.
- تقویت و گسترش سازمانها و پیمانهای منطقه‌ای جهت بسط توسعه تجاری و اقتصادی منطقه‌ای با محوریت منافع مشترک کشورها.
- رفع موانع تولید داخلی و امکانپذیری تولید رقابتی مبتنی بر نوآوری در فناوری و با ارتقاء کیفیت تولیدات داخلی.
- حمایت از بخش کشاورزی از طریق کاهش متوسط نرخ سود بانکی بخش کشاورزی با مکانیزم تأمین نرخ مابه‌التفاوت سود توسط دولت و کاهش نرخ موثر بانکی توسط سیستم بانکی و تشویق مالی برای تشکیل شرکتهای تولیدی و تعاونی کشاورزی مکانیزه.

- توجه جدی به سیاست افزایش درآمد کشاورزان به ویژه در مورد قیمت‌گذاری محصولات کشاورزی و ارتقاء کارآمدی خریدهای تضمینی از طریق توانمندسازی شرکت‌های تولیدی زراعی و تعاونی‌های تولیدی و برقراری ارتباط منطقی میان تعاونی‌های تولیدی با تعاونی‌های توزیعی.
- تقویت و حمایت از توسعه صنایع کوچک و دستی به ویژه فرش و صنایع تبدیلی در روستاها و توسعه آموزش نیروی انسانی در این بخش از طریق ارائه تسهیلات بانکی با کارمزد کم و شناسایی نیاز بازار جهانی در این نوع محصولات و دیگر ابزارهای لازم.
- افزایش قیمت خرید تضمینی محصولات کشاورزی و صدور محصولات کشاورزی جهت افزایش توان تولید.
- مدیریت اثر بخش بر منابع آبی کشور به ویژه آبهای مشترک با سایر کشورها.
- ایجاد هماهنگی اعتباری در تهیه و اجرای همزمان طرحهای تأمین آب و طرحهای مکمل در پایین دست (شبکه‌های آبیاری و زهکشی) و بالا دست (آبخیزداری).
- حمایت موثر از مناطق آزاد به منظور حضور فعال در بازارهای جهانی و بهره‌گیری حداکثر از مزیت‌های نسبی این مناطق در حمل و نقل و ترانزیت کالا.
- حمایت از سامانه حمل و نقل عمومی درون‌شهری و برون‌شهری متناسب با جمعیت مناطق.

- بازسازی بافتهای فرسوده شهری و روستایی و مقاومسازی ساختمانها با استفاده از مشارکتهای مردمی و فاینانس و یارانه سود تسهیلات مسکن.
- حرکت به سوی تأمین مسکن اقشار کم درآمد، توانمندسازی آنان و حرکت به سوی عدالت اجتماعی و اختصاص یارانه مسکن به افراد فاقد مسکن به گونه‌ای که سطح زیربنا و برخورداری نقطه احداث با یارانه رابطه معکوس داشته باشد.
- احداث پالایشگاههای جدید به صورت مشارکت شرکت ملی نفت ایران با بخش خصوصی و تعاونی (از طریق پذیره‌نویسی عمومی).
- تأمین اعتبار لازم برای طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مقاومسازی ساختمانهای دولتی مهم، تأسیسات زیربنایی شریانهای حیاتی متناسب با پیشرفت طرح (ارزیابی، طراحی مقاومسازی و اجرا) به منظور ایجاد امنیت جانی، مالی، روحی و درمانی برای آحاد ملت و پایداری ارکان دولت به جهت خدمت‌رسانی در صورت وقوع بحران.
- توجه جدی به تدوین ضوابط، معیارها و دستورالعمل‌های فنی مورد نیاز در قالب تحقق اهداف نظام فنی و اجرایی کشور (ماده ۲۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی) با رویکرد ارتقاء کیفیت، کاهش هزینه و زمان در طرحهای توسعه‌ای کشور.
- ارتقاء توان صادرات خدمات فنی و مهندسی کشور با ایجاد یک نظام جامع و پویا متناسب با چشم انداز ۲۰ ساله از طریق طرح

پژوهشی و تحقیقاتی نظام جامع صادرات خدمات فنی و مهندسی کشور.

- افزایش توان رقابتی صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی در بازارهای جهانی از طریق اعطای اعتبار صادراتی (اعتبار خریدار و فروشنده).
- توسعه قلمرو صادرات خدمات فنی و مهندسی بواسطه ظرفیت‌سازی و ارتقاء سطح دانش شرکت‌های صادرکننده خدمات فنی و مهندسی کشور.

۲- راهبردهای اساسی نوسازی دولت و ارتقاء اثربخشی حاکمیت

- کاهش اندازه دولت از طریق کاهش فعالیت‌های تصدی‌گرایانه و افزایش کارایی و اثر بخشی سرمایه انسانی دستگاه‌های اجرایی.
- کاهش هزینه‌های غیرضروری دولت از طریق ایجاد انضباط مالی و صرفه‌جویی.
- تلاش در جهت استقرار دولت الکترونیکی.
- ایجاد تحول در روند جاری فعالیت‌های عمومی دولت برای تسهیل امور مردم و پاسخگویی مدیران در قبال نظارت عمومی.
- تمرکززدایی از حوزه‌های اداری و اجرایی در مدیریت کشور.
- ارتقاء سطح کارکردها، مهارتها، قابلیت‌ها و پاسخگویی مدیران.
- تعیین چارچوب استفاده مدیران دولتی از امکانات دولتی.
- ساماندهی نحوه بکارگیری نیروی انسانی و خدمات مورد نیاز دستگاه‌های اجرایی و حذف واسطه‌های غیرمفید.

- کاهش تعداد پرسنل (کارکنان) دولت حداقل به میزان ۱ درصد نسبت به سال ۱۳۸۴ (موضوع جزء ۱ بند «و» ماده (۱۴۵) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی).
- ساماندهی مسافرت‌ها و مأموریت‌های خارج از کشور و کاهش آن.
- پرداخت یارانه مستقیم به‌جای توسعه فعالیت‌های پشتیبانی دستگاه‌های اجرایی برای ارائه خدمات به کارکنان.
- پیش‌بینی ضوابط و دستورالعمل‌های پرداخت حقوق کارکنان براساس تلفیق مناسب نتیجه‌گرایی و بهره‌وری به‌جای وقت‌مزدی.
- ممنوعیت تأمین و اداره هرگونه مهمانسرا، زائرسرا، مجتمع مسکونی، رفاهی، درمانی و ... (بند «ز» ماده (۱۴۵)).
- جلوگیری از ایجاد و گسترش هر نوع ساختمان اداری به استثنای استانهای جدید التأسیس.
- ترویج استفاده از محصولات داخلی در دستگاه‌های اجرایی و ممنوعیت خرید محصولات خارجی در شرایط مشابه تولید داخل همزمان با تدوین استانداردها، و ضوابط خدمات پس از فروش.
- تنظیم بودجه براساس حجم فعالیت‌های کمیته‌پذیر با توجه به برنامه‌های اجرایی و عملیاتی تنظیم شده دستگاهها در قالب اسناد توسعه ملی و استانی.
- محدود نمودن استفاده از اعتبارات خارج از شمول صرفاً جهت تسریع و منطقی‌کردن اعتبارات هزینه‌ای و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای.

- اختصاص بخشی از اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به صورت کمک‌های فنی و اعتباری و وجوه اداره شده برای بخش‌های غیردولتی در همان زمینه.
- ساماندهی شرکت‌های دولتی از طریق:
 - انتقال شرکت‌هایی که ماهیت حاکمیتی دارند به دستگاه اجرایی ذیربط.
 - اعمال حق مالکیت شرکت‌های مادر تخصصی از طریق سازمان مالکیت شرکت‌های دولتی (موضوع بند «ز» ماده (۷) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی) و زمینه‌سازی و ساماندهی واگذاری شرکت‌های دولتی به عموم مردم.
 - کاهش هزینه‌های شرکت‌های دولتی از طریق ایجاد انضباط مالی و کاهش هزینه‌های غیرضرور.
- کاهش سهم بودجه عمومی دولت و بودجه شرکت‌های دولتی (بودجه کل کشور) از تولید ناخالص داخلی به ترتیب به میزان ۲٪ و ۵٪ نسبت به سال ۱۳۸۴.
- انتقال شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی غیرضروری از تهران و دفاتر مرکزی شرکت‌های فعال در استانها و شهرستانها به محل‌های مأموریت خود.
- ساماندهی دفاتر شرکت‌های دولتی در خارج از کشور و تعطیل نمودن دفاتر غیرضرور و کم فایده.

- تفکیک امور مربوط به سیاستگذاری و اعمال وظایف حاکمیت دولت از شرکت‌ها و محول کردن آن به وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی.
- تلاش در واگذاری اجرای فعالیتها و عملیات فرهنگی - اجتماعی دولتی به شهرداری‌ها و دهیاریها در راستای ایجاد مدیریت واحد خدمات شهری و روستایی.
- توجه جدی به تحقق برنامه اجرایی سند کاهش خطرپذیری ناشی از زلزله و پیش‌بینی تمهیدات لازم به منظور تحقق وظایف و اهداف تعیین شده از طرف دستگاههای ذیربط.

۲- راهبردهای اساسی حفظ محیط زیست، توازن منطقه‌ای و

عدم تمرکز

- تقویت جدی برنامه توازن منطقه‌ای از طریق تزریق منابع ملی و تقویت بانکهای توسعه استانی با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته و محروم.
- رعایت اصول و مبانی توسعه و توازن منطقه‌ای و ایجاد تعادل در توسعه استان‌ها با توجه به سند ملی آمایش سرزمین
- استفاده کارآمد از قابلیت‌ها و مزیت‌های کشور با استفاده از مطالعات انجام شده سند ملی آمایش سرزمین.
- تلاش در جهت ارتقاء شاخص‌های توسعه روستایی و عشایری (موضوع ماده ۱۹ قانون برنامه چهارم).
- توجه جدی به رفع محرومیت از مناطق روستایی و مرزی.

- اهتمام برای رفع عدم تعادل‌های درون استانی میان نواحی مختلف، روستاها، روستا شهرها و شهرها از طریق پایش مستمر شاخصهای برخورداری مناطق مختلف.
- تهیه برنامه توسعه بر مبنای قابلیت‌های توسعه همه جانبه برای حدود ۲۵۰۰ روستای مستعد دارای طرح هادی اجرا شده.
- توسعه روستاها و شهرها با نگاه تمرکززدایی از شهرهای بزرگ به همراه فراهم‌آوردن فرصت‌های شغلی مناسب در این مناطق.
- واگذاری کلیه اختیارات مربوط به اجرای فعالیتها و طرحهای تملک دارایی سرمایه‌ای ملی به استانها که کارکرد استانی دارند (موضوع ماده (۷۹) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی).
- تلاش در جهت واگذاری اختیارات و وظایف دستگاههای ملی به استانها و اصلاح ساختار تشکیلاتی دستگاههای استانی و مرکزی با توجه به واگذاری فوق.
- احیاء جنگلها و مراتع با هدف حفظ و احیای محیط زیست و ایجاد اشتغال.
- تقویت آگاهی عمومی نسبت به عواقب و آثار عوامل مخرب زیست محیطی و تقویت مشارکت عمومی در زمینه‌های زیست محیطی و برنامه‌ریزی برای پایش مستمر مسایل زیست محیطی.
- تشویق همکاری دانش‌آموزان و دانشجویان در جهت احیای جنگلها و توسعه درختکاری در کشور در قالب اردوهای دانش‌آموزی و دانشجویی.

- اهتمام در جهت کاهش آلودگی هوا در شهرهای بزرگ و آلوده و خروج خودروهای فرسوده.
- اجرای طرحها و پروژه‌های بزرگ تولیدی صرفاً پس از انجام مطالعات امکان‌سنجی و مکان‌یابی و براساس ضوابط پیشنهادی شورای عالی حفاظت محیط زیست.
- تأکید بر تخصیص منابع استانی در چارچوب نظریه پایه سند ملی توسعه و برنامه عملیاتی استان.
- تفکیک عملیات دولت به سطوح ملی، استانی و شهرستانی.

۵- راهبردهای اساسی توسعه مبتنی بر دانایی

- حمایت از گسترش فعالیتهای پژوهشی و فناوری کشور بالاخص نانو تکنولوژی، بیوتکنولوژی، فناوری اطلاعات و مواد پیشرفته.
- حمایت از مراکز کارآفرینی، مراکز رشد و پارک‌های علمی و تحقیقاتی، شهرک‌ها و نواحی صنعتی.
- بکارگیری فناوری‌های پیشرفته در صنایع موجود و ایجاد صنایع جدید مبتنی بر فناوری‌های پیشرفته.
- افزایش استفاده از سیستم‌های آموزش از دور، دانشگاه مجازی، تحقیقات از طریق اینترنت و فناوری‌های نوین آموزشی.
- تأکید بر پژوهش‌های کاربردی و توسعه‌ای در مقابل پژوهش‌های بنیادین با توجه به اهمیت اولویت توسعه فناوری در مقایسه با توسعه علم در کشور.
- پیگیری ساز و کارهای اجرایی تقویت و تحکیم نظام ملی نوآوری.

- دسترسی گسترده، امن و ارزان به اطلاعات از طریق توسعه مراکز اینترنتی ملی و توسعه زیرساختهای ارتباطی.
- برابری فرصت‌های آموزشی و بهبود کیفیت آموزش در تمام مقاطع و سطوح آموزشی به ویژه برای روستاییان.
- صیانت از حریم نخبگان و فراهم‌آوردن نیازهای آنان برای توسعه فعالیت‌های علمی روزآمد و نوآوری و خلاقیت.
- توسعه ظرفیت‌ها، بهبود کیفیت و تنوع بخشی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای.
- ارتقاء و توانمندسازی سرمایه‌انسانی و استمرار نظام کارورزی و کارآموزی برای تمام آموزش‌های رسمی و غیررسمی فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی (موضوع بند «ب» ماده (۵۴) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی).
- تهیه و تنظیم بودجه دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی، پژوهشی دولتی و همچنین فرهنگستان‌های تخصصی در چارچوب احکام ماده ۴۹ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی.
- ارتقاء توانمندی دانشگاه‌های مادر و مهم دولتی کشور در زمینه‌های آموزشی و پژوهشی (موضوع بند «ز» ماده (۵۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی).
- توسعه علمی آموزش و پژوهش و ارتقاء کیفیت برنامه‌های آموزشی و پژوهشی.
- تلاش برای دستیابی به اهداف کمی بخش تحقیقات (موضوع بند «ه» ماده ۴۶).

- استفاده از امکانات و شیوه‌های متنوع و منعطف در ارائه خدمات آموزشی.
- تقویت و اعتلای جنبش نرم‌افزاری و تولید علم خصوصاً در حوزه‌های علوم اجتماعی و علوم انسانی مبتنی بر مبانی، اصول و ارزشهای ایران اسلامی.
- استفاده هر چه بیشتر از بخش غیردولتی در توسعه ظرفیتها و ارتقاء بهره‌وری مراکز آموزشی.
- توسعه دامنه همکاری‌های علمی و فناوری بین‌المللی بین دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی و صنعتی کشور و استفاده از همکاری‌های دانشمندان و محققین ایرانی مقیم خارج از کشور.
- تقویت روحیه اعتماد به نفس جوانان در حال تحصیل، آموزش خلاقیت و نوآوری و روش تحقیق و تقویت حضور جوانان در عرصه‌های تولید علم و حل مشکلات کشور.
- آماده‌سازی دانش‌آموختگان دانشگاهها و حوزه‌های علمیه برای ورود به بازار کار از طریق شرکت در دوره‌های آموزش کارآفرینی، فناوری اطلاعات، خلاقیت و نوآوری، کارورزی صنعت، مدیریت پروژه و ... به صورت داوطلبانه.
- ایجاد تمهیدات لازم در جهت طراحی و استقرار کامل نظام جامع حقوق مالکیت معنوی.

۶- راهبردهای اساسی توسعه فرهنگی

- ترویج و تقویت فرهنگ نشاط و امید در جامعه.

- بهره‌گیری از غنای فرهنگ و هنر ایرانی و اسلامی، غنی‌سازی برنامه‌های رسانه ملی در توسعه تعاملات فرهنگی، هنری و ورزشی.
- ایجاد شرایط و فضای مناسب برای اعتلا و گسترش فرهنگ، هنر و اندیشه مبتنی بر تقویت خودباوری و اتکاء به نفس.
- تأکید و توجه خاص به توسعه و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت در تدوین و تنظیم و اجرای برنامه‌های فرهنگی.
- تأکید و توجه خاص به توسعه و ترویج فرهنگ مهرورزی.
- ایجاد فضای نقد و امر به معروف و نهی از منکر مردم نسبت به دولت.
- تقویت و حمایت ویژه از توسعه فرهنگ قرآنی.
- توجه به جایگاه ویژه خانواده در اعتلای جامعه و رفع موانع موجود برای ازدواج جوانان و استمرار و امنیت زندگی مشترک.
- تقویت نقش مشارکتی بخش‌های غیردولتی در زمینه تولید و عرضه کالاها و خدمات فرهنگی، هنری، ورزشی و دینی از طریق فعالیتهای مساجد، انجمن اولیاء و مربیان و سایر تشکلهای ملی و مذهبی.
- ساماندهی ساخت و ساز و احیاء و تکمیل و تجهیز مساجد از طریق مشارکتهای مردمی و شوراهای شهری و روستایی.
- ساماندهی امور جوانان و ارتقای سطح مشارکت آنها در توسعه کشور.
- تقویت و ساماندهی فعالیتهای فرهنگی، اجتماعی و ورزشی بانوان به منظور توسعه مشارکت آنها در ابعاد ملی و بین‌المللی.

- تأکید بر ایفاء نقش اساسی بخش میراث فرهنگی و گردشگری برای رشد و توسعه کشور و اتخاذ تدابیر مناسب.
- توسعه ورزش پایه در محلات و مدارس، ورزش رزمی، ورزشهای اصیل ایرانی، ورزشهای عمومی و قهرمانی.
- تلاش در جهت افزایش سرانه فضاهای ورزشی حداقل یک مترمربع تا پایان برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی توسط دولت و بخش غیردولتی.
- انتقال کلیه فضاهای ورزشی دستگاههای اجرایی به بخش غیردولتی جهت ارائه سرویس عمومی به مردم به ویژه دانش‌آموزان به استثنای دستگاههایی که وظیفه آنها ارائه خدمات ورزشی است.
- استمرار تأمین نیازمندیهای آموزشی و فرهنگی ایثارگران.
- آزاد سازی تدریجی قیمت کاغذ، چاپ، نشر و مطبوعات (موضوع بند «ز» ماده (۱۰۴) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی).
- حمایت ویژه از صندوق‌های مهر رضا (ع).

۷- راهبردهای اساسی ارتقای سلامت و بهبود کیفیت زندگی

- استقرار نظام جامع مدیریت خدمات درمانی کشور با تأکید بر نظام ارجاع و پزشک خانواده و تأمین منابع مالی مورد نیاز مراقبت‌های اولیه بهداشتی توسط دولت و ارائه خدمات بالینی با مشارکت دولت، شرکت‌های بیمه و مردم.

- تأمین اعتبار مورد نیاز برای درمان فوری مصدومین حوادث و سوانح رانندگی از محل حق بیمه شخص ثالث، سرنشین و مازاد.
- پیش‌بینی تمهیدات لازم به منظور کاهش حوادث حمل و نقل.
- تهیه و اجرای برنامه‌های ایمنی غذا و کاهش ضایعات مواد غذایی.
- تأمین تسهیلات لازم برای دستیابی به سبد غذایی مطلوب.
- کاهش بیماری‌های ناشی از سوء تغذیه و گسترش سلامت همگانی در کشور.
- پوشش کامل تأمین شیر خوراکی برای کلیه مدارس ابتدایی و راهنمایی در شهر و روستا.
- پیش‌بینی تمهیدات لازم به منظور پیشگیری از اعتیاد، پیشگیری و درمان بیماری‌های نوپدید و بازپدید و کاهش بار بیماری‌های روانی.
- توجه به بحرانهای ناشی از بلایای طبیعی از طریق برنامه‌ریزی جامع، مدون و دقیق، مقاوم‌سازی شهرها و روستاها و مراکز استراتژیک، آموزش همگانی و تعیین مدیر بحران در سطح کشور.
- کاهش تصدیه‌های دولت در امور مربوط به حوادث و سوانح غیرمترقبه از طریق افزایش پوشش‌های بیمه‌ای.

۸- راهبردهای اساسی امنیت ملی و توسعه امور قضایی

- تلاش در جهت توسعه نظم و امنیت کشور با رویکرد جامعه محوری و مشارکت همگانی و استانداردسازی سامانه حفاظتی و امنیتی (دستگاه‌ها، ادارات و وزارتخانه‌ها).
- اتخاذ ساز و کارهای لازم برای پیشگیری از وقوع جرم و کاهش عناوین مجرمانه و ارتقاء کیفیت دادرسی و اصلاح مجرمین از طریق ایجاد اشتغال در مناطق قاجاق‌خیز کشور.
- ارتقاء امنیت عمومی و انضباط اجتماعی، تقویت نهادهای مدنی، ترویج روحیه دفاع از منافع ملی و مبارزه با بی‌انضباطی و ناهنجاری‌های اجتماعی و خشونت سیاسی.
- ارتقای حضور نیروهای مردمی در استقرار امنیت و دفاع از کشور و به کارگیری آنها در عرصه‌های فرهنگی، امدادی، اجتماعی و سازندگی کشور.
- توسعه و تأثیر پدافند غیرعامل در کلیه شئون، بخش‌ها و برنامه‌های نیروهای مسلح و رعایت اصول پدافند غیرعامل در حفظ تأسیسات زیربنایی و شریانهای اصلی کشور.
- تأکید بر اصلاح ساختار صنعت دفاعی متناسب با شرایط، ویژگیها و نیازهای دفاعی کشور با هدف افزایش بهره‌وری و ارتقاء کیفیت خدمات با بکارگیری فناوری‌های مدرن.
- ارتقاء سطح عملیات کنترلی در جاده‌ها، معابر و خیابان‌ها به منظور افزایش دقت و صحت در جلوگیری و برخورد با تخلفات.

- توسعه مشارکت نهادهای مدنی و نهادهای داوری غیردولتی در نظام قضایی و واحدهای مشاوره و معاضدت قضایی.
- استفاده از فناوریهای اطلاعات و ارتباطات برای ساماندهی و بهینه‌سازی خدمات قضایی به منظور کاهش مراجعه مردم به محاکم.
- تقویت مبانی جامعه مدنی، مشارکت همگانی و رقابت‌پذیری در کلیه روابط اجتماعی و سیاسی.
- آموزش عمومی و ترویج فرهنگ قانون‌مداری، نظم، مدارا و زیست سالم.

۹- راهبردهای اساسی توسعه اشتغال و کاهش بیکاری

- شناسایی، سازماندهی و نظارت بر بازار کار غیررسمی و ایجاد زمینه توسعه اشتغال در این فعالیت‌ها.
- بسترسازی برای ایجاد نهادهای غیردولتی و مشاوره‌ای متشکل، نظام‌مند و کارآمد در رشته‌های علمی، فنی و تخصصی.
- بسترسازی برای تشکیل و ایفای نقش نهادها و تشکلهای واقعی کارگری با همکاری کانون‌های صنفی کارگری و کارفرمایی.
- شناسایی و ساماندهی شاخص‌های کار شایسته مطابق با استاندارد سازمان بین‌المللی کار و شرایط بازار کار ایران.
- برقراری تسهیلات و حمایت‌های قانونی از اعزام شوندگان و اعزام کنندگان نیروی کار (کاریابی‌های خصوصی) و ایجاد زمینه حمایت بیشتر بخش خصوصی در زمینه کاریابی در خارج از کشور.
- شناسایی و رفع موانع ایجاد فرصت‌های جدید کسب و کار.

- ارتقای سطح کیفی ارائه خدمات به جویندگان کار و کارفرمایان.
- توسعه مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای غیردولتی و ارتقای سطح کیفی آموزش‌های ارائه شده با تأکید بر توسعه آموزش‌های مهارتی.
- برگزاری دوره‌های آموزشی کارآفرینی برای جوانان، زنان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهها.
- ایجاد بسترهای قانونی و تشکیلاتی لازم برای توسعه مشاغل موقتی، پاره وقت و مشارکتی (به ویژه برای زنان).
- روزآمد نمودن اطلاعات مربوط به جویندگان کار ثبت نام شده در مراکز کاریابی.
- پیش‌بینی مشوق‌های بیمه‌ای و مالیاتی به منظور تشویق کارفرمایان در به کارگیری نیروی کار جدید.
- فراهم نمودن زمینه‌های توسعه اشتغال زنان در امر تولیدات خانگی
- حمایت از سازمان‌های غیردولتی فعال در توسعه فرصت‌های شغلی و کارآفرینی.

چگونگی ارسال بودجه پیشنهادی

همه وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی، شرکت‌های دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، موضوع ماده (۱۶۰) قانون برنامه، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و نهادهای عمومی غیردولتی (در مورد آن قسمت از بودجه خود که از محل بودجه عمومی دولت تأمین می‌شود) مکلفند در چارچوب راهبردهای اساسی و بر

مبناي مفاد پيوست‌هاي اين بخشنامه که توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ريزي کشور ابلاغ مي‌گردد نسبت به تهیه بودجه سال ۱۳۸۵ خود (و اخذ مصوبه مجمع عمومي يا شوراي عالي در مورد بودجه تفصيلي، براي شرکت‌هاي دولتي) اقدام و حداکثر تا تاريخ مندرج در برنامه زمانبندي شده به سازمان مدیریت و برنامه‌ريزي کشور ارسال کنند. بدیهي است در مورد بودجه دستگاها، مؤسسات (دولتي و انتفاعي وابسته به دولت)، سازمان‌ها و شرکت‌هاي دولتي که در موعد مقرر اقدام به ارائه بودجه پيشنهادي خود ننمایند، سازمان مدیریت و برنامه‌ريزي کشور براساس مباني اين بخشنامه، راساً اقدام به تنظيم بودجه پيشنهادي سال ۱۳۸۵ آنان خواهد نمود.

پيوست‌هاي بخشنامه بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور

الف- برنامه زمانبندي شده تهیه و تنظيم لايحه بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور.

ب - سقف اعتبارات تملک دارايي‌هاي سرمايه‌اي از محل درآمد عمومي برحسب امور و فصل به تفکیک ملي و استاني.

پ - دستورالعمل تهیه و تنظيم بودجه عملياتي دستگاها.

ت - دستورالعمل تهیه و تنظيم بودجه تملک دارايي‌هاي سرمايه‌اي (موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادي،

اجتماعي و فرهنگي).

ث - دستورالعمل تهیه و تنظيم بودجه شرکت‌هاي دولتي.

ج - دستورالعمل تهیه و تنظيم منابع و بودجه عملياتي دستگاهاي استاني.

ج- ضوابط مالی ناظر بر تنظیم بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور.
مسئولیت امور راهبردی بخش در قالب مفاد قانون برنامه چهارم
توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و این بخشنامه بر عهده وزیر یا
بالاترین مقام دستگاه‌های اجرایی خواهد بود.

محمود احمدی‌نژاد
رئیس جمهور